

Sezemické akvadukty

sobota 18. února 2012

Sraz: v 9:00 na točně MHD č. 9 na Hůrkách

Zakončení: hospoda Na Kučerce na Hůrkách (předpokládaný příchod do 16 hodin)

Pěší trasa (délka trasy 14 km):

Točna MHD č. 9 na Hůrkách – Spojil – Bělobranská dubina, hájovna – Vesecký kopec – akvadukt Zminky – Kolodějský splav – akvadukt náhonu – Sezemice – U křížku – Kunětický most – podél Labe – soutok s Loučnou – po pravém břehu Loučné – Počáply – podél Loučné, po levém břehu – soutok – podél Labe – Úzké – Hůrka, hospoda u Kučerky.

Trasa vede převážně po neznačených cestách i necestách. Cesty a hlavně necesty, pokud nebude mrznout, mohou být rozbahněné, proto je nutná vhodná obuv.

V případě, že by napadlo dostatečné množství sněhu, je možné absolvovat trasu na běžkách.

Možnosti občerstvení: Sezemice, Kunětické, Počáply, Hůrka

Trasu připravil a výlet vede: Petr Dračínský (mobil 732 959 402, operátor T-Mobile CZ).

Turisticko-vlastivědný text.

Spojil – obec vznikla roku 1785 za osvícenských reforem v rámci takzvané raabizace na místě zrušených rybníků Spojil a Strejček. Při téže akci byly založeny také nedaleké Staročernsko a Studánka. Kaplička Nanebevzetí Panny Marie, postavená roku 1868 na křižovatce uprostřed vsi Raabizace - reforma navržená a provedená dvorním radou F. A. Raabem za panování Marie Terezie. Šlo o souběžnou poddanskou a pozemkovou reformu, jejímž cílem bylo zefektivnit zemědělskou výrobu a zvýšit porodnost v situaci, kdy poddaní byli v důsledku třicetileté války a války o dědictví rakouské zatíženi rozsáhlou robotou.

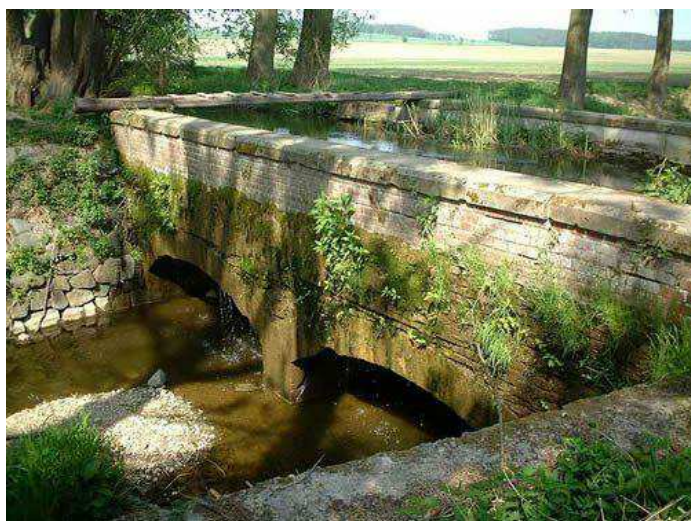
Vesecký kopec - je nejvyšší písečnou dunou v Čechách. Převyšuje okolí téměř o 20 m. Vlivem postupné těžby písku již nedosahuje své původní velikosti a postupně zaniká.

Zminka – uměle vybudovaný kanál, který vychází z řeky Novohradky nad jezem v jižní části obce Dvakačovice. Tento kanál byl vybudován v na počátku devadesátých let 15. století a napájel soustavu rybníků (Spojil, Staročernský a Strýček), na jejichž místě vznikly později osady Staročensko a Spojil. Odtok z rybníků byl Spojilskou strúhou, která dnes odvodňuje území obou vsí a okolí sídliště Dubina v Pardubicích. Spojilská strúha ústila společně s přepadem Haldy za Ležánkami do ohybu Labe, z něhož po regulaci vznikl rybníček Čičák. Na strúze jsou dvě technické zajímavosti. Od dob Pernštejnů se za Židovem mimoúrovňově kříží s Haldou, která nad ní teče po akvaduktu. Po stavbě zdymadla na Labi nemůže do Labe vtékat nad ústím Chrudimky, byla tedy svedena shybkou pod Chrudimkou a Labskou ulicí do Labe až pod jezem.

Zminka dosahuje délky asi 12 kilometrů a vlévá se do řeky Loučné nad Kolodějským splavem. Před ústím do Loučné se Zminka křížuje s tzv. Malokolodějským odpadem, zvaným Barevna. Voda Zminky je nad ním převáděna akvaduktem, který byl zbudován v roce 1898.

Akvadukt náhonu - patří mezi historické památky z nejbližšího okolí Sezemic. Akvadukt dlouhý 13,2 m, je křižovatkou mlýnského náhonu, odbočujícího z řeky Loučné, s potokem Zadní Lodrantka.

Před rekonstrukcí

Po rekonstrukci

Byl zbudovaný v roce 1892. Akvaduktu přitom ještě nedávno hrozil zánik. Unikátní vodní křižovatka se před dvěma lety málem zborčila, rozpadaly se totiž zdi chránící horní tok. V roce 2009 a 10 byl realizován projekt revitalizace za přispění evropských fondů. V rámci projektu byly částečně obnoveny meandry Loučné. Projekt byl též realizován za účelem záchrany kriticky ohrožené mihule potoční.

Sezemice - oblast byla osídlena už před našim letopočtem. První písemná zmínka pochází z roku 1227.

Vzhledem k četným katastrofám v historii Sezemic se zachovalo jen velmi málo památek. Je to především kostel Nejsvětější Trojice, který je jednou z nejvýznamnějších a nejstarších památek v našem kraji. Farní kostel, původně klášterní kostel ženského cisterciáckého řádu, prošel v průběhu staletí mnohými přestavbami a úpravami. Původní cihlové zdivo v nejstarší části kostela je vázáno ranně gotickou vazbou, v odborné literatuře nazývanou „sezemická vazba“, a pochází z první poloviny třináctého století. Dvě postranní gotické kaple kostela, kaple sv. Antonína a kaple sv. Anny, pocházejí ze 14. století. Barokní přestavba kostela proběhla v 18. století. Chrámová loď je vyzdobena

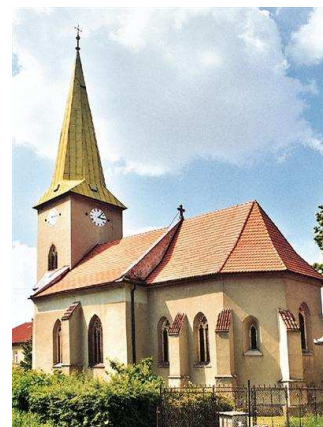
nádhernými nástrojnými freskami Josefa Kramolína z roku 1784. V blízkosti kostela je mohutná osmiboká zvonice s cibulovou věží vysoká 15m. Její vznik není dosud spolehlivě určen, pravděpodobně byla

postavena v první polovině šestnáctého století. Ve zvonici jsou čtyři zvony, dva malé (poledník a umíráček) a dva velké. Nejstarší z nich z roku 1553 nese vedle nápisu a letopočtu i vyobrazení sezemického městského znaku. Zvonice tohoto tvaru a velikosti je jedinou v Čechách. Nejstarší zachovanou obytnou stavbou je dům na Husově náměstí (č. p. 92) s krásným štítem ve stylu selského baroka pocházející z osmnáctého století. Na Husově a Tyršově náměstí je několik dalších stavení s krásnými ozdobnými štíty z počátku devatenáctého století. Nejen požáry, ale i lidská nevědomost a neúcta k památkám zničila v celkem nedávné minulosti řadu měšťanských domů s cennými štíty postavených ve stylu tzv. selského baroka. Mezi pozoruhodné historické památky patří také radnice, vyzdvižená v třicátých letech devatenáctého století nad spilkou, z konce sedmnáctého století. Ve věžičce staré radniční budovy jdou dodnes hodiny, jejichž orloj ukazuje čas do čtyř světových stran a jejichž dva zvony odlité v roce 1850 odbíjejí čas dnes stejně jako před dávnými časy. K charakteristickým dominantám

Sezemic patří pseudogotická hřbitovní kaple Panny Marie, u které se konaly pověstné sezemické „kapličkové“ poutě. Kaple byla vystavěna v roce 1902 na nejvyšším místě Sezemice, kdysi zvaném „Kozí vrcha“.

Kunědice - První písemná zmínka o Kunědicích (Cwnyeticz) pochází z roku 1353, ale nálezy dokazují osídlení již v mladší době kamenné. Mezi historické památky v obci patří gotický kostel sv. Bartoloměje. Původní drobná románská stavba je stále dochována coby sakristie, přiléhající k severní straně presbytáře. Presbytář a loď jsou gotické ze 14. století. Při novogotické restauraci Františkem Schmoranzem st. byla roku 1897 k západnímu průčelí přistavěna věž. V interiéru kostela se nacházejí zbytky nástěnných maleb z konce 14. století. Socha sv. Jana Nepomuckého z 18. století, podstavec z roku 1852. Boží muka z roku 1852. Vojenský most přes Labe, postavený roku 1947 v rámci programu UNRRA.

Odjezdy MHD č. 9 z Hůrek:

15:46	16:46	17:11	18:36
--	--	52	--

Odjezdy MHD č. 5 z Dubina–sever:

15:12	16:12	17:12	18:12
32	32	32	--
52	52	52	52

Odjezdy MHD č. 11 z Dubina–sever:

15:15	16:15	17:15	18:15
45	--	45	45

Odjezdy MHD č. 13 z Dubina–sever:

15:01	16:01	17:01	18:01
21	21	21	21
41	41	--	41